

ӘОЖ 94(574)
КБЖ 63.3 (5Қаз)
О 58

*Кітаптың жарыққа шығуына қаржылай көмек көрсеткен
Алаштың азаматтары
Берік ӘБДІҒАЛИ мен Айдос САРЫМ*

Омарбеков Т.
О 58 1929 – 1931 жылдардағы халық көтерілістері: Зерттеу. –
Алматы: «Арыс» баспасы, 2018. – 480 бет.

ISBN 978-601-291-384-2

Кенестік тоталитарлық жүйенің казак халқына қарсы қуғын-сүргін саясатының ең бір жантүршіктікер, сорақы қылмысы – жергілікті жерлерде орын алған халық көтерілістерін қарудың күшімен қырып-жою әрекеті. 1929 – 1931 жылдары казак елінде жүргізілген байларды тәркілеуге, күштеп ұжымдастыруға және зорлап отырықшыландыруға – сталиншілдік қылмысқа қарсы тұрған Қазақстанның біраз жерлерінен тұтанған халық наразылықтары, бас көтерулері оқырманға ұсынылып отырған осы кітапта тарихи нақты деректер негізінде жатық тілмен тартымды баяндалған. Бұл еңбектің алғашқы нұсқасы 1994 жылы «Зобалаң» деген атпен баспадан жарық көрген еді. Профессор Т. Омарбеков кітапты жаңа деректермен және мәліметтермен толықтырып, өңдеген нұсқасын жасап, оқырманға қайта ұсынып отырмыз.

Автордың бұл зерттеуі ұзақ жылдар бойы беймәлім болып, зерттеушілердің қолы жетпей, ОГПУ (Біріккен мемлекеттік саяси басқарманың) архив қорларында сақталған құпия да құнды мәліметтерді талдау, салыстыру нәтижесі болып табылады. Кітапта пайдаланылған, негізінен орыс тілінде болып келетін, құжаттарды казакшаға автордың өзі аударғандықтан құжаттардың ғылыми дәлдігіне кепілдік бере алады.

ӘОЖ 94(574)
КБЖ 63.3 (5Қаз)

ISBN 978-601-291-384-2

© Омарбеков Т., 2018
© «Арыс» баспасы, 2018

КІРІС

Еліміздің тәуелсіздік алуы – жалғалылық лебі қоғамның басқа салаларға жетті. Өйткені жариялылық болмай демократияның, яғни ақиқатты ашық екіталай екенін өткен жылдар бұлт тарихи шындық толыққанды мағына дейін бұйрықшыл, әміршіл-әкімшіл жағдайында біздің ақиқаттан алшақтатып, яғни шындықты жартыкеш, екіүштік сек, тарихымыздағы «ақтаңдақтар» ерен ынтасын түсінуге болады.

Иә, халық тарих ақиқатын толық толық құқы да бар. Бірақ сонау, өт соңынан бастап сталинизм орнықты тарихшы ғалымдарымыз бен қоғамтан және ашып айтуға ешбір мүмкіндік ретті беттерін жарыққа шығаруға тақа қа тіреліп, тарихтың шыңғырған шың науында ғана қатталып, жарық дүниеге шыққан заман еді, ол заман.

Дегенмен, осындай ауыр жағдай болса да, алға жылжи берді. Тарихшылардағы қасіреттердің толық көрінісін жалпы бағыттарын және заңдылығын дүниеге келтіргені хақ.

Рас, жоғарыдағыдай себептермен әміршіл-әкімшіл коммунистік құрылым жұмсақ, көтерме көпшік қойып, «жазғазылды. Бірақ бұған тарихшылар к